

(reportáž z festivalu Vánoční prázdniny v Telči 2007)

Cesta na Vánoční prázdniny v Telči 2007 začala smutným kamarádovým telefonátem sdělujícím, že ve věku 64 let zemřel Karel Černocho. Tohle jméno mám poprvé spojeno se svým pubertálním bigbítáckým mládím, když v rozhlasové Houpačce soutěžilo "vážno" s legrací, a sice "Náhrobák" Petra Nováka se Zrcadlem Karla Černocho a jeho Juventusem. Jenže, dnes mi Karel Černocho nezaspívá ani Zrcadlo, ani Nářek převozníka a jeho "Díky bohu, že je pátek" z Country rádia už taky neuslyšíme. Říká se, že smrt je jediná spravedlivá, ale i ona má difference. Nedávno se dožil v plné svěžesti devadesáti let soudruh Vasil Bílak.

Nechme ale smutku. Cesta do Telče byla lemována mlhou a jinovatkou na stromech. Ubytoval jsem se v domě, který je spolu s dalšími 120 domy na náměstí podrobně popsán v knize Josefa Rampuly Domy v Telči. Josef Rampula byl duchovní a učil náboženství na gymnáziu v Telči. Zemřel v roce 1962 a napsal řadu zajímavých historických studií. Dům, kde jsem se ubytoval, byl postaven koncem patnáctého století. Naproti němu stojí dům, v němž bydlel po dobu svých gymnaziálních studií pozdější básník Otokar Březina, jehož jméno je dnes bohužel téměř zapomenuto. Za svého života byl Březina navržen na Nobelovu cenu a dožil svůj skromný, a zároveň tak umělecky plodný, život v Jaroměřicích nad Rokytnou.

První večer 27.12.2007 byl zahájen, samozřejmě krom uvítání duchem a i tělem festivalu Milanem Medvědem Kolářem, netradičně. Když jsem se letos v létě loučil s Telčí, zažil jsem narvaný koncert kapely Traband ve Sklepě. Letos byla stejná kapela na plakátech jako "otevírák", hlediště však nebylo vyhrazeno "skákačům", ale publikum způsobně sedělo. Jenže než Traband spustil, sdělil Medvěd, že ti, kteří letos v létě byli vzadu, budou v zimě vpředu. Před barem totiž zahájila svou hereckou "one girl

Jarda Svoboda

foto: Tomáš Pohl ©

show" **Anička Ducháčková**. Anička neměla za zády Jablkoň, ale ukázala, že je herečkou. Ve své autorské jednoaktovce s názvem **O dědkovi Všedychlupovi** prokázala, že Michal Němec volil dobře. Anička je vynikající komediantka v tom nejlepším slova

smyslu. Smích publika neměl konce.

Pak ale na jevišti stálo trio ve složení: Jarda Svoboda, Jana Modráčková a Václav Pohl. Tuhle sestavu jsem vsedě vyslechl poprvé. Samozřejmě, že Jarda Svoboda jaksi povinně dal na začátek něco tradičního, což byla v daném případě skladba Koleda, o konci bezdomovce o vánočních svátcích. Jenže potom byla již většina skladeb určena spíše k poslechu, než k tanci. V klidu a zblízka jsem si mohl vychutnat jednotlivé skladby, většinou z posledního alba **Přítel člověka**

. Na

Trabandu

bylo a je znát, že k nástrojům nechodí jako do "fabriky k píchačkám", ale všechny tři to náramně baví. Bavilo je to tak, že muž spíše slyšitelný než viditelný, Vašek Pohl, se cítil povinován (blbá fráze, co) říci, že nejsou ani opilí, ani jinak ovlivnění, mají jen radost z povedeného koncertu. Znělo i několik novinek. Nejvíce mě dostala skladba Kámen v botě líčící tradičně skvělým Svobodovým textem pocity krize středního věku. Jana Modráčková byla bosá a střídala nástroje až zrak a sluch přecházel. Myslím, že poskytnutý čas Trabandu svědčil a koncert měl v publiku velký ohlas bez zklamaných obličejů, že tentokrát tanec nebyl. V předavcích se kapela vrátila k osvědčeným peckám a do potlesku zněly

Mraky

,
Černý pasažér

a dávnověká

Sára

. První večer nasadil laťku velmi, velmi vysoko.

Jo, a o zvuk se tradičně celý festival staral, jako obvykle, Luboš Novotný se svou Věrou, která má na starosti světlo a tmou v sále.

Smrt nechodí nikdy sama, a tak v úvodu reportáže z druhého dne festivalu navážu pořekadlem o smrti a třetici. Dne 23. prosince 2007 zemřel legendární jazzový pianista Oscar Peterson ve věku 82 let a ve věku 89 let skladatel Jiří Pauer. U Jiřího Pauera, autora opery Zuzana Vojtřová či dětské opery s půvabným názvem Žvanivý Slimejš, jsem si uvědomil, jak ten čas letí. Není o tak dávno, co jsem byl v Rudolfinu na oslavě jeho šedesátých narozenin, je to jen 29 let.

Ale druhý večer, 28. prosince, proudil ve Sklepě (pořád cítím tu paralelu s klubem The Cavern v Liverpoolu) život naplno. Na plakátech stálo velkými písmeny Inka Tognerová. Na rozdíl od prvního dne lákajícího na jméno Anička Duchaňová, Ingrid (Inka) Tognerová nebyla sama, ale téměř jako vždy tvořila třetinu uskupení s foneticky psaným názvem **Šantré**. Psát o svébytné tvorbě Dušana Vainera by bylo opakováním vyřčeného. Doufám, že diváci, kteří ten večer viděli kapelu poprvé, se k ní budou vracet, třeba jen prostřednictvím jejich letošního modrého alba. Vynikajícím nápadem bylo i posílení velmi jemným "tlučením" hosta Petra Kamiše. Doufám, že nejde o jedinou spolupráci, byla by to škoda.

Uskupení **Stránici** má v Telči určitě domovské právo. Jenže pravidelně se stává, že manželé Stráníkovi vystupují s "dovětkem" .. a Míra Ošanec. Uvedený "dovětek", na plakátech

neuvedený, se stal i letos skutkem. Stráníci bez "dovětku" byli posílení mladou generací, a to kytaristou a lídrem Marienu Vítem Troníčkem a baskytaristou z téže kapely Petrem Feďou Opočenským. Stráníci sami i s "dovětkem", jak známo, hrají převzatý repertoár. Nejde jen o nějaké módní retro, ale vždy přidají něco ze sebe. Takže zněly staré "archivní" ryvolovky a příjemný hlas Veroniky Stráníkové, tentokrát na hlavě s folklorním copánkem, k mé velké radosti přidal i *Baladu o kornetovi a dívce* z prvního alba (a dlouho i posledního) Marty Kubišové Songy a balady. Kdyby Míra Ošanec na jevišti mlčel, bylo by to stejné, jako kdyby například František Vlček zpíval z paměti a ani jednou se nespletl. I folkaři mají svou image a šarži a běda, chtějí-li je překročit. Míra Ošanec svůj "mluvící stín" nepřekročil a samozřejmě mezi jeho slovními vstupy zněly převážně převzaté písně tria Peter, Paul and Mary, které uvedené trio rovněž převzalo. Na závěr znělo tradičně Here comes the Sun, ale česky.

Budějovičtí **Nezmaři** mají s Medvědem diplomatickou úmluvu, že budou hrát na festivalu, dokud budou existovat, tedy Nezmaři i festival. Tahle kapela slaví příští rok třicet let. Samozřejmě je hotový projekt a podle sdělení tiskového mluvčího Pavla Jima Drengubáka se 22. května 2008 chystá v Českých Budějovicích setkání pokud možno co největšího počtu členů tohoto legendárního souboru. Proto ten večer zněly i písně pro pamětníky a bude nutno oprášit archivy a zpěvníky. Nezmaři už asi definitivně usadili Šárku Benetkovou za klávesy. Skladby Šárky Benetkové, bohatě zastoupené na dvou posledních albech, tak trochu pozměnily tvář kapely, ale myslím, že publikum tuto změnu bere. Samozřejmě ten večer zněly v rámci "komponovaného pořadu" krom obvyklých anglosasko - jihočeských hlášek Pavla Zajdy Zajíce i tisíckrát prověřené pecky zpívané většinou publika. Všiml jsem si ale, že lidé zpívají s kapelou i písně z letošního posledního alba, což je určitě pro kapelu, slovy fráze, pocit dobře vykonané práce. Příležitost dostal, krom hraní na kontrabas a moderování, Pavel Drengubák i ve zpěvu. Z "listu", tedy podobnému "listům" Franty Vlčka, přednesl dlouhou baladu o Temelínu na melodii Abilene. Podobně zavzpomínal na toulky budějickými hospodami v období reál socialismu i Tonda Hlaváč, když namísto chrlení místních názvů v podání Ladislava Vodičky, chrлил jména hospod, včetně revitalizovaných Masných krámů. Silně to připomnělo Švejkův příběh o tom, že za večer byl ve 28 hospodách a všechna čest, nikde nevyopil víc, než tři piva.

Sobotu 29. prosince 2007 mohl zahájit ten, komu se ještě nepřejedlo vánoční cukroví, v cukrárně umístěné v domě, kde dříve bývala Mototechna (pro mladé - byl to krám, kde motorista většinou nekoupil to, co potřeboval), dnes hotel Celerin. Mají tam moc dobrou kávu a zákusky a sympatická prodavačka Jarka má ráda folkovou muziku.

Takže, pokud Jarka a ostatní chtěli, mohli ten večer slyšet vystoupení mladého písničkáře a kapely o mnoho starší. Oním písničkářem byl velmi mladý **Adam Katona** z Východních Čech a letos vydal svou první desku

Pod lampou skloněnou

. Adam padl do očí i uší známému kritikovi Jiřímu Černému a já slyšel prvně jeho písně na jednom ze setkání Jonáš klubu. Ačkoli si pana Černého velmi vážím, Adam Katona mě tehdy příliš neoslovil. Byl jsem proto zvědav, zda ten večer názor nezměním. Abych dlouho nenapínal, nestalo se tak. Adam ve svých textech a melodiích chce hodně vyjádřit, co cítí. Texty jsou většinou dlouhé, poskládané občas i ze zajímavých obrátů, ale nějak za chvíli "vypnu". Někde v pozadí jsem cítil Kryla, některé písně

měly mertovské pozadí, ale vliv obou jmen ještě neznamena, že to bude tím pádem dobré. Ale třeba změním názor při dalších

Žofie Kabelková

foto: František Bureš © <http://www.mojefoto.estranky.cz/>

setkáních s Adamem Katonou. Jen tak na okraj: hovořit obecně jen o mládí a nezralosti není přesné. Jsou takoví tvůrci, kteří osloví svou tvorbou i v Adamově věku, či ve věku ještě mladším.

Adam Katona předskakoval kapele **Žalman a spol.**, která snad od založení setkání v Telči nikdy nechyběla. Je to neuvěřitelné, ale v současné sestavě hrají Žalmani již deset let. Mají velmi dobře fungující fan klub, což bylo ten večer znát zejména ze sborového zpěv z předních řad, vedeného velkým nezmarem Petrem Cihelkou, který díky svému mládí nezná snad pouze texty budovatelských písní padesátých let. Úvodem Pavel Žalman Lohonka, zatím jako jediný (!) na scéně Sklepa, připomenul úmrtí Karla Černocho. Pak již následovaly známé písně jedna za druhou a citovat jejich názvy nemá smysl, stejně většinu z nich zná každý. Stejně jako vloni si členové kapely povídali o tom, co dostali pod stromeček, včetně obvyklého manželského špílcování Jindřišky a Honzy Brožových. Baskytarista Petr Novotný s kamennou anglosaskou maskou pak chrлил řadu statistických údajů z desetileté sestavy kapely, s přesností na dvě desetinná místa, včetně údajů o jím snědených tatrankách. V dalším průběhu večera naproti mně sedící Petrova manželka Mirka, asi proto, že dostala k Vánocům od Petra housle, tento údaj zpochybnila jako zkreslený. A tak běžel večer pomalu se měnící v ráno.

Neděle 30. prosince 2007 přivítala ráno prvním sněhem, byť ne v takové míře, jak tomu bylo před dvěma léty. Prvním večerním magnetem byla **Žofie Kabelková** z nedaleké Jihlavy. S kamarádem Vladimírem jsme se dohadovali, kdy jsme Žofii viděli a slyšeli naposledy. Své dohady jsme odbyli slovy "už je to dávno". Nějak v Praze nebylo po delší dobu po tomto jednom z největších mladých talentů ani vidu, ani slechu. Žofie hrála a zpívala sama, jen s kytarou a na rozdíl od předchozích prvních účinkujících měla skoro hodinový prostor, který využila bezezbytku. Krom známých písní přidala i několik novinek a dva přídávky. Za nejcennější pokládám prohlášení, že Žofie má zase chuť do zpívání a věřím, že prohlášení lze chápat jako novoroční předsevzetí. Vysočina by neměla své zlaté poklady skrývat.

Kukulín, neboli trojici Honza Hrubý, Rudolf Hálek a Jan Kolář, není třeba představovat. Slyšel jsem je přesně před rokem na stejném místě. Od hospodského hraní s Rudou Hálkem, přes první cestu do Walesu s kapelou Marango a od první desky s názvem **Cesta na**

severozápad

roce 1992 uteklo hodně vody. Ten večer zněla hudba do velké míry inspirovaná oblíbeným

Tolkienem, kterého Honza Hrubý četl dávno před módní a filmovou vlnou, hudba převzatá i vlastní, ale hudba krásná. Honza ji v jednom rozhovoru nazval nikoliv keltskou, ale dudáckou. Myslím, že nám v sále bylo dost jedno, kam hudbu zařadit, stačilo se nechat unášet "vzestupy a pády" Honzových houslí. Zkrátka, legendární Kukulín je v Telči pevně zabydlený.

Poslední den roku 2007 byl současně i posledním dnem festivalu. Před posledním koncertem byl na "Zimáku" sehrán jako každoročně hokejový zápas mezi místními Medvědy a hosty, Sklepovskými Sršány. Jednoho z předních hráčů Sršánů, Davida Vávru, jsem před polednem potkal i s celou jeho rodinou v kavárně. Tentokrát Medvědi drtivě vyhráli 7:0. Úspěch se odrazil tak trošku v Medvědově moderování, ale poslední den roku se vše toleruje a chápe a nakonec i tohle byla legrace.

Za co je třeba Medvěda pochválit, je dramaturgie tohoto večera. Postavil vedle sebe tři kapely, které pojí především kamarádství i mimo scénu, zocelené spoustu společných jamů. Jména jako Marien, Hluboké nedorozumění a Epy de Mye napověděla, že večer bude při společném hraní pokračovat do novoročního rána. Pracovní i zdravotní důvody zredukovaly úvodní **Marien** jen na dvě třetiny, protože chyběl Ivan Němec a Zbyněk Zubřík Rosendorf. Krom tohoto personálního handicapu byl zejména vedoucí souboru Víťa Troníček unaven z přípravy na vystoupení, která trvala prakticky od začátku festivalu. Jenže Marieni prošli jako první kapela bez ztráty květin. Zněly v podstatě zlidovělé písně ještě z dávné éry, ale i novinky.

Jako druhá nastoupila pražská kapela **Hluboké nedorozumění**, která doplnila své vystoupení u některých písní i obrazem. Jestliže v úvodní písni i méně zasvěcený divák slyšel ozvěny Hop tropáků, Petr Klokan Vratný to nevyvrátil a uvedl, že se tak stalo schválně. Nemám v úmyslu analyzovat, zda vliv této kapely se neprojeví i v jiných písních HN. Stačí mi zcela, když někdo dokáže napsat písničku se zapamatovatelnou melodií do vlaku i k táboráku a ještě ji dobře zahrát a zazpívat. Časté hraní na festivalech i na jamech je "Hlubokáčům" živou vodou. Hlavně to veškeré hraní a zpívání onu sympatickou čtyřku viditelně baví. Doufám, že jejich zatím malá a pokusná deska se změní ve větší album. Kapela na desku má co dát, což u dost kapel, chrlících pravidelně kotoučky slávy, je spíše opačným problémem.

Honzu Přesličku a Lucii Cíchovou, ale samozřejmě i "Klokanovu čtyřku", postihl stejný vývoj před vystoupením, jako Víťu Troníčka. Doplnění Lukášem Kazíkem však tato jihlavská trojka dokázala, že síla vůle je nezdolná. Zařazení **Epy de Mye** na úplný konec festivalu byl chytrý dramaturgický tah, stejný jako na Folkovém špízu. Zase to šlapalo jako kvalitní hodinky, přesně natažené a vyrobené dílnou Přeslička, doladěné prsty Lucky Cíchové na kontrabas a prsty kytarového kouzelníka Lukáše Kazíka. Na úplný závěr jsme shlédli futurologický videoklip, jak bude hrát Epy de Mye v roce 2018 na náměstí v Českých Budějovicích. Futurologický rockový rachot musel být slyšet až na Javořici.

Pak už byla půlnoc, přípitky na zasněženém náměstí, "starostenská" "šošorová" polévka a byli jsme o rok starší. V atmosféře vzájemného porozumění večírek trval, dokud to šlo.

Tak za pár měsíců ve stejném městě. Díky všem účinkujícím, bylo to krásné. Ale bylo to vůbec někdy jinak?